

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาว่าคุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาว่าคุณลักษณะของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาว่าคุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยศึกษาและสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารจากนักวิชาการและนักวิจัยหลายท่าน ซึ่งประกอบด้วย 1) การติดต่อสื่อสาร 2) ภาวะผู้นำ 3) การควบคุมบังคับบัญชา 4) การจูงใจ และ 5) การกำหนดเป้าหมาย และศึกษาแนวคิดวัฒนธรรมองค์การไปสู่วัฒนธรรมคุณภาพในงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาตามวงจรคุณภาพ PDCA Cycle (อ้างอิงใน วิชัย สกฤตโรจนประวัตติ, 2553 : 126-127) มีการทำงาน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผนการทำงาน (Plan) ขั้นการปฏิบัติงานตามแผน (Do) ขั้นการตรวจสอบหรือการประเมินผลการทำงาน (Check) และขั้นการนำผลการประเมินย้อนกลับไปปรับปรุงแก้ไขการทำงาน (Action)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 78.00 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 69.67 มีประสบการณ์ในการทำงาน 20 ปีขึ้นไป จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 56.33

2. ระดับคุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พิจารณาเป็นรายด้านดังนี้

2.1 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการตัดสินใจ และด้านความสามารถในการบริหาร ตามลำดับ พิจารณาเป็นรายด้านดังนี้

2.1.1 ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเอง และผู้บริหารมีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของตนเอง ส่วนผู้บริหารมีความอดทนอดกลั้น อารมณ์หนักแน่น มั่นคง มีจิตใจเข้มแข็ง อยู่ในอันดับสุดท้าย

2.1.2 ด้านความสามารถในการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการแสวงหาทรัพยากรและทุนทรัพย์ มาพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเพียงพอ ผู้บริหารมีการจัดลำดับความสำคัญของงานได้เหมาะสม และผู้บริหารกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับงาน ส่วนผู้บริหารมีศักยภาพในการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ร่วมงานได้อย่างเหมาะสม อยู่ในอันดับสุดท้าย

2.1.3 ด้านการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลที่ตามมาทั้งทางด้านศีลธรรมและจริยธรรม ผู้บริหารสามารถแก้ไขสถานการณ์เมื่อมีเหตุการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้นในสถานศึกษา และผู้บริหารสามารถคิดและตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล ชัดเจน มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ส่วนผู้บริหารใช้ข้อมูลหรือเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการวินิจฉัยสั่งการ อยู่ในอันดับสุดท้าย

2.1.4 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารเอาใจใส่ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ อยู่เสมอ ผู้บริหารมักจะแสวงหาคำตอบ คำถาม หรือวิธีการใหม่ ๆ มาใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติ อยู่เสมอ และผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของสถานศึกษา ส่วนผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ฉับไวและเหมาะสม อยู่ในอันดับสุดท้าย

2.1.5 ด้านวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการเชื่อมโยงพันธกิจ เป้าประสงค์ วัฒนธรรม ค่านิยม และความเชื่อของสถานศึกษาเข้าด้วยกัน ผู้บริหารมีความคิดกว้างไกล เชื่อมโยงพันธกิจ เป้าประสงค์ วัฒนธรรม ค่านิยม และความเชื่อเข้าด้วยกันได้ และผู้บริหารและบุคลากรทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการเสนอ

ความคิดเห็น เพื่อแสดงทิศทางการบริหารสถานศึกษา ส่วนผู้บริหารวางแผน การพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโดยไม่ยึดติดกับวิธีการเดิมๆ แต่สามารถยืดหยุ่นได้อย่างมีเหตุผล อยู่ในอันดับสุดท้าย

2.2 พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมาก ไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการกำหนดเป้าหมาย ด้านการควบคุมบังคับบัญชา ด้านการติดต่อ สื่อสาร และด้านการจูงใจ ตามลำดับ พิจารณาเป็นรายข้อดังนี้

2.2.1 ด้านการติดต่อสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็น รายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีความตระหนักในการให้ข้อมูลข่าวสาร ที่ถูกต้องแก่บุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษา ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าพบเพื่อปรึกษา ปัญหาและแนวทาง การแก้ไขปัญหาอยู่เป็นประจำ และผู้บริหารมีการชี้แจงหรือสร้างความเข้าใจ ร่วมกันกับบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางและเป้าหมายในการปฏิบัติงานอยู่เป็นประจำ ส่วนผู้บริหาร สร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย อยู่ในอันดับสุดท้าย

2.2.2 ด้านภาวะผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีความคิดริเริ่มและให้ครูมีส่วนร่วม ในการทำงาน ผู้บริหารใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารมาพัฒนางานต่างๆ อย่างเต็มกำลัง และ ผู้บริหารอุทิศตนเพื่องานในหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ ส่วนผู้บริหารให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทาง การปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรได้อย่างถูกต้อง อยู่ในอันดับสุดท้าย

2.2.3 ด้านการควบคุมบังคับบัญชา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา ค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารใช้อำนาจหน้าที่อย่างถูกต้อง ช่วย ให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จและเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการ ปฏิบัติงานเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และผู้บริหารมีการมอบหมายงานตรงตามความรู้ ความสามารถของบุคลากรและดำเนินการอย่างเป็นระบบ ส่วนผู้บริหารมีการนำข้อมูลที่ได้จากการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลมาใช้ในการพัฒนางานบุคลากร และแก้ไขปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง อยู่ในอันดับสุดท้าย

2.2.4 ด้านการจูงใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการโน้มน้าว กระตุ้นเตือนให้บุคลากรปฏิบัติงาน ในสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสม ผู้บริหารแสดงความพึงพอใจเมื่อครูทำงานประสบความสำเร็จ และผู้บริหาร มีการพิจารณาความดีความชอบด้วยความเป็นธรรม ส่วนผู้บริหารกระตุ้นให้บุคลากรกล้าที่จะเผชิญ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง อยู่ในอันดับสุดท้าย

2.2.5 ด้านการกำหนดเป้าหมาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน ผู้บริหารมีการสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกันกับบุคลากร และร่วมกันคิดสร้างสรรค์พัฒนางาน และผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา ส่วนผู้บริหารใช้ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพมากำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา อยู่ในอันดับสุดท้าย

3. วัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ขั้นการจัดทำและวางแผน ขั้นการปฏิบัติตามแผน ขั้นติดตามประเมินผล และขั้นการปรับปรุงพิจารณาตามลำดับ พิจารณาเป็นรายข้อดังนี้

3.1 ขั้นการจัดทำและวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีการสื่อสารชี้แจงรายละเอียด การจัดการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกเข้าใจ และบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษามีเชื่อมั่นว่าแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษานำพาไปสู่การสร้างวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษา ส่วนบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษามีการสร้างระบบการติดตามตรวจสอบ และประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน อยู่ในอันดับสุดท้าย

3.2 ขั้นการปฏิบัติตามแผน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดการกระบวนการเพื่อปรับเปลี่ยนให้ตรงกับความต้องการนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สถานศึกษามีระบบที่ริเริ่มแนวทางในการสนับสนุนและพัฒนาทีมงานให้มีส่วนร่วม ซึ่งมีความสำคัญต่อผลสำเร็จตามพันธกิจทางการศึกษาของสถานศึกษา และสถานศึกษามีการจัดสรรทรัพยากรภายในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการพัฒนาคุณภาพ ส่วนสถานศึกษามีระบบส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ และความก้าวหน้าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง อยู่ในอันดับสุดท้าย

3.3 ขั้นติดตามประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการวัดผลระบบการประเมิน เพื่อปรับปรุงความเชื่อมโยงระหว่างการประเมินผล และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการประเมินผลการดำเนินงาน ผู้ประเมิน วิธีการดำเนินการ และรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และ

สถานศึกษามีการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของการประเมินคุณภาพ ส่วนสถานศึกษามีการประเมินและป้อนกลับข้อมูลอย่างต่อเนื่อง อยู่ในอันดับสุดท้าย

3.4 ขั้นการปรับปรุงพิจารณา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานศึกษาร่วมกันจัดตั้งคณะกรรมการบริหารระบบคุณภาพของสถานศึกษา และดำเนินการจัดทำระบบโครงสร้างพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาที่จำเป็น สถานศึกษาร่วมกันกำหนดเป้าหมายการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมดำเนินการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ส่วนสถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง อยู่ในอันดับสุดท้าย

4. คุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ได้แก่ ด้านการควบคุมบังคับบัญชา (X_{23}) ด้านการกำหนดเป้าหมาย (X_{25}) ด้านการตัดสินใจ (X_{13}) ด้านภาวะผู้นำ (X_{22}) และด้านการติดต่อสื่อสาร (X_{21}) ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบและในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 0.846 + 0.226(X_{23}) + 0.199(X_{25}) + 0.139(X_{13}) + 0.144(X_{22}) + 0.105(X_{21})$$

สมการการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.255(X_{23}) + 0.230(X_{25}) + 0.157(X_{13}) + 0.149(X_{22}) + 0.123(X_{21})$$

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการตัดสินใจ และด้านความสามารถในการบริหาร ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะส่วนตัวของผู้บริหาร ซึ่งจะต้องมีคุณลักษณะเฉพาะตัวของผู้บริหารสถานศึกษา คือ เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีความขยัน มีความรับผิดชอบสูง

มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา กระตือรือร้นในการทำงาน มีวินัยในตนเอง มีลักษณะประจำตัวที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังคำกล่าวที่ สมพงษ์ เกษมสิน (2539 อ้างถึงใน ประภัสสร หลักหาญ, 2551 : 6) กล่าวไว้ว่า ความสามารถและประสิทธิภาพของโรงเรียนจะดีหรือไม่เพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของผู้บริหารโรงเรียน จึงอาจกล่าวได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นในการนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่ดีมีความสามารถในการบริหารเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือศรัทธาจากบุคลากรมักจะเป็นผู้นำที่ดีเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรูญ เกหา (2554 : 80-81) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 เป็นรายด้านพบว่ามีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 ด้านบุคลิกภาพ โดยผู้บริหารมีคุณลักษณะด้านนี้อยู่ในระดับมากมาเป็นอันดับแรก ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของตนเอง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความตระหนักและหมั่นฝึกฝนจนบุคลิกภาพที่ดีจนเป็นภาพลักษณ์ที่ปรากฏแก่สายตาของคนทั่วไป เพราะบุคลิกภาพที่ดีนั้นคือสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับนับถือ อันจะส่งผลถึงการร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานอีกด้วย สอดคล้องกับ อนุชา ดำรงศักดิ์ (2549 : 18) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของผู้นำหรือผู้บริหารที่ดี คือ เป็นผู้มีความรู้ เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้มีความกล้าหาญ เป็นผู้มีความเด็ดขาด เป็นผู้มีความแนบเนียน มีกิริยาอาการที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นผู้มีความยุติธรรม เป็นผู้ที่มีลักษณะท่าทางการแสดงออกที่ดี เป็นผู้ที่มีความอดทน เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น เป็นผู้ที่ไม่เห็นแก่ตัวเอง เป็นผู้มีความตื่นตัวหรือระมัดระวังอยู่เสมอ เป็นผู้มีความพินิจพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างมีเหตุผล เป็นผู้มีความสงบเสถียร เป็นผู้มีความจงรักภักดี เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและเป็นผู้มีความสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ปฏิบัติเป็นกิจนิสัย มีบุคลิกน่าเลื่อมใส น่าเคารพและน่าศรัทธา

1.2 ด้านความสามารถในการบริหาร โดยผู้บริหารมีคุณลักษณะด้านนี้อยู่ในระดับมากมาเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งผู้บริหารมีการแสวงหาทรัพยากรและทุนทรัพยากรมาพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเพียงพอ มีการจัดลำดับความสำคัญของงานได้เหมาะสม และกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับงาน แต่ผู้บริหารอาจจะยังให้ความสำคัญกับการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ร่วมงานไม่เพียงพอต่อความต้องการของบุคลากร ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้อง

พัฒนาความสามารถในการนำเทคนิค วิธีการ ศิลปะในการบริหารงานและสามารถนำความรู้ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2554 : 17- 19) ระบุว่า ในการบริหารโรงเรียนผู้บริหารจะต้องใช้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษายเป็นเครื่องมือในการบริหาร โรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นพัฒนา จัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อ สนับสนุนการเรียนการสอน ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียนและประเมิณผล การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งการที่จะให้บรรลุมาตรฐานดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้อง นำแนวคิด ทฤษฎีการบริหารหลายอย่างมาใช้ในลักษณะผสมผสานกันและใช้อย่างมีทักษะจึงจะ ประสบความสำเร็จ

2. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการกำหนดเป้าหมาย ด้านการควบคุมบังคับบัญชา ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการจูงใจ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเป็นผู้บริหาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรมการบริหารของ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคุณลักษณะและคุณสมบัติที่มีอยู่ในตัวของผู้บริหาร เช่น ความกล้าหาญ ความฉลาดรอบรู้ ความคิดอ่านรอบคอบ สิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวนำพาให้องค์การไปสู่เป้าหมายและ ประสบผลสำเร็จได้ ดังนั้นพฤติกรรมการบริหารจะแสดงออกอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของ ผู้บริหารแต่ละคนในการใช้พฤติกรรม เพื่อทำให้บุคลากรยอมรับและปฏิบัติตาม ก่อให้เกิดความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานของครู เพราะความพึงพอใจของครูเป็นส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมให้งานบรรลุตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยุทธ แก้วบัวสา (2550 : 154- 162) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ระดับพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ภาวะผู้นำ การจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การตัดสินใจ การมีปฏิสัมพันธ์และการมีอิทธิพลต่อการ กำหนดเป้าหมาย การควบคุมการปฏิบัติงาน และการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษม โพธิ์ทอง (2551 : 77-80) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรม การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคาดหวังของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารงานของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามสภาพจริงในทัศนะของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-3 โดยภาพรวม

อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การตัดสินใจ การปฏิสัมพันธ์ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร แรงจูงใจ การกำหนดเป้าหมาย

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 เป็นรายด้านพบว่า มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 ด้านภาวะผู้นำ โดยผู้บริหารมีพฤติกรรมด้านนี้อยู่ในระดับมากมาเป็นอันดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีความคิดริเริ่มและให้ครูมีส่วนร่วมในการทำงาน ใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารมาพัฒนางานต่างๆ อย่างเต็มกำลัง และอุทิศตนเพื่องานในหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารในฐานะที่ต้องเป็นผู้นำองค์กรจะต้องมีบทบาทในการนำทาง และจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งจะต้องใช้ความพยายามที่จะดึงดูดเอาความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชามา บูรณาการเข้ากับความมุ่งประสงค์ขององค์กรกับการจูงใจปัจเจกบุคคล ดังนั้นความเป็นผู้นำจึงเป็นลักษณะที่สำคัญยิ่งของผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ มารยาท แซ่อึ้ง (2552 : 139-141) ได้ศึกษา การศึกษาการบริหารงานวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำ ด้านคุณภาพ พบค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย แผน และเป้าหมายด้านคุณภาพ รวมทั้งแนวทางการบริหารและการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์อย่างชัดเจน มีความมุ่งมั่นในการบริหารปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ มีกำลังใจเข้มแข็ง มีความเด็ดขาด ในการตัดสินใจงานด้านคุณภาพ และครู-อาจารย์ได้มีส่วนร่วมในการทำงานด้านคุณภาพ

2.2 ด้านการจูงใจ โดยผู้บริหารมีพฤติกรรมด้านนี้อยู่ในระดับมากมาเป็นอันดับสุดท้าย ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีการโน้มน้าว กระตุ้นเตือนให้บุคลากรปฏิบัติงานในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม แสดงความพึงพอใจเมื่อครูทำงานประสบความสำเร็จ และมีการพิจารณาความดีความชอบด้วยความเป็นธรรม แต่อาจเป็นเพราะบุคลากรไม่กล้าที่จะเผชิญและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทั้งนี้ การจูงใจเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อผู้บริหารเสมอ เพราะผู้บริหารต้องทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยความร่วมมือจากบุคคลอื่น กล่าวคือ ผู้บริหารนอกจากจะมีหน้าที่ต้องปฏิบัติในฐานะหัวหน้าหน่วยงานหลายประการ เช่น การกำหนดนโยบาย การวางแผน การตัดสินใจ สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้บริหารควรปฏิบัติ คือ การน้อมนำจิตใจของผู้ร่วมงานให้เกิดความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจ ก่อให้เกิดพลังของกลุ่มเพื่อนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย วิธีการที่ผู้บริหารจะประสานใจผู้ร่วมงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจทำงานนั้นคือ การจูงใจ ดังนั้นผู้บริหารที่จะต้องแสดงพฤติกรรมการบริหารที่กระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานให้ได้ผลดี สอดคล้องกับธงชัย สันติวงษ์ (2550 : 73) ได้กล่าวถึงการจูงใจในการทำงานว่า ผู้บริหารจะต้องทำการจูงใจให้คนงานทุ่มเทกำลังความสามารถ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ ประเสริฐ ทองอุ่น (2542 อ้างถึงใน เกษม โพธิ์ทอง,

2551 : 19) ได้กล่าวถึงการจงใจว่าเป็นความพยายามที่จะให้ผู้อื่นแสดงออกหรือปฏิบัติต่อสิ่งที่ตั้งใจและสิ่งที่ตั้งใจ มีทั้งภายในและภายนอกตัวบุคคล แต่มูลเหตุสำคัญของการจงใจก็คือ ความสามารถในการกระตุ้นให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างเต็มอกเต็มใจ มีความกระตือรือร้น มีจุดมุ่งหมายและหวังผลจากพฤติกรรมนั้น

3. วัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ขั้นการจัดทำและวางแผน ขั้นการปฏิบัติตามแผน ขั้นติดตามประเมินผล และขั้นการปรับปรุงพิจารณา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพให้เกิดขึ้นในสถานศึกษานับเป็นแนวทางที่นำไปสู่คุณภาพการศึกษาที่ดี เนื่องจากวัฒนธรรมคุณภาพเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง หากบุคลากรมีการยอมรับวัฒนธรรมคุณภาพในการปฏิบัติงานเสมือนว่าคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของงาน โดยมีความตระหนักอยู่เสมอว่าคุณภาพเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวบุคลากรที่ปฏิบัติงาน และมีการปรับเปลี่ยนจากลักษณะการปฏิบัติงานตามคำสั่ง ตามการควบคุม การติดตาม และการดูแลอย่างใกล้ชิดให้กลายเป็นการดูแลรับผิดชอบในผลงานตนเอง ซึ่งตรงกับหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาที่ว่า คุณภาพเป็นเรื่องของจิตสำนึกที่ใฝ่คุณภาพ ประสานกับการทำงานที่เป็นระบบของบุคลากร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนา สอดคล้องกับ ดนัย เทียนพุด (2553 : 1) กล่าวว่า การทำงานร่วมกันในระยะยาวที่เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นระบบทั่วทั้งองค์กร เพื่อให้เกิดความสำเร็จได้นั้น องค์กรต้องสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการกระตุ้นความคิด ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนกระบวนการ และวิธีการทำงานอย่างสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในองค์กร ดังนั้นการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพในงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุวัฒนธรรมคุณภาพดังกล่าวสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการดำเนินการโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA Cycle ของ Dr.Edwards Deming 1900-1993 มาใช้ในกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพ ซึ่งบุคลากรในองค์กรจะต้องมีความเข้าใจและตระหนักในการนำวงจรคุณภาพดังกล่าวมาขับเคลื่อนการปฏิบัติงานประกันคุณภาพของตนเองอย่างจริงจังและต่อเนื่อง อันนำไปสู่ผลการปฏิบัติตามที่องค์กรต้องการ และเกิดวัฒนธรรมแห่งคุณภาพขึ้นได้ และสอดคล้องกับสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2550 : 94-97) กล่าวว่า ด้านการจัดการศึกษา ผู้ที่รับผิดชอบทั้งครูและผู้บริหารจะมุ่งพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาซึ่งจำเป็นต้องสร้างวัฒนธรรมคุณภาพเพื่อคุณภาพของการทำงาน ผู้รับบริการมีความเชื่อมั่นศรัทธา และมีความพึงพอใจ ได้ผลผลิตตรงตามความต้องการและความคาดหวังของสังคม โดยการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการต้องยึดหลักว่าผู้รับบริการสำคัญที่สุด การทำงานเป็นระบบโดยใช้เทคนิค

การทำงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) เริ่มต้นด้วยการวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ การตรวจสอบความก้าวหน้าเป็นระยะ และการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

เมื่อพิจารณาวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 เป็นรายด้านพบว่าประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

3.1 ขั้นการจัดทำและวางแผน โดยสถานศึกษามีการปฏิบัติด้านนี้อยู่ในระดับมากมาเป็นอันดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน อีกทั้งผู้บริหารมีการสื่อสาร ชี้แจงรายละเอียด การจัดการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกเข้าใจ และจึงทำให้บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษามีเชื่อมั่นว่าแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษา แสดงให้เห็นว่าการวางแผนและจัดทำเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นการกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย ในการวางแผนจะต้องทำความเข้าใจกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เป้าหมายที่กำหนดต้องเป็นไปตามนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชนิตว์ แก้วเนตร (2557 : 86-87) ได้ศึกษาวัฒนธรรมคุณภาพ : วิธีแห่งการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้บริหารมีการดำเนินงานด้านคุณภาพอยู่ในระดับมากในทุก 6 ด้านย่อย ซึ่งได้แก่ ด้านการนำองค์กร ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการมุ่งเน้นนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ด้านการวัดการวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน และด้านการจัดการกระบวนการ

3.2 ขั้นการปรับปรุงพิจารณา โดยสถานศึกษามีการปฏิบัติด้านนี้อยู่ในระดับมากมาเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันจัดตั้งคณะกรรมการบริหารระบบคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการจัดทำระบบโครงสร้างพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาที่จำเป็น อีกทั้งร่วมกันกำหนดเป้าหมายการปรับปรุงคุณภาพและส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมดำเนินการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง แต่ทั้งนี้สถานศึกษาอาจจะนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานได้ไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร ดังนั้นการติดตามผลการตรวจสอบหรือแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติมีความจำเป็นจะต้องแยกแยะอย่างชัดเจนเพื่อให้การแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นหลังจากได้ทำการตรวจสอบแล้ว เพราะการปรับปรุงจะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเพิ่มขึ้นได้ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ มารยาท แซ่อึ้ง (2552 : 139-141) ได้ศึกษาการศึกษาการบริหารงานวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า ด้านการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

พบค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารเริ่มการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียน และการดำเนินการจัดทำระบบโครงสร้างพื้นฐานสำหรับโรงเรียนที่จำเป็น ให้การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การปรับปรุงคุณภาพ และผลักดันให้ครู-อาจารย์มีส่วนร่วมในการปรับปรุงภายในกลุ่มสาระและระหว่างกลุ่มสาระต่าง ๆ

4. คุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ได้แก่ ด้านการควบคุมบังคับบัญชา ด้านการกำหนดเป้าหมาย ด้านการตัดสินใจ ด้านภาวะผู้นำ และด้านการติดต่อสื่อสาร แสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการและการดำเนินการของสถานศึกษา เพราะสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่สัมผัสกับตัวนักเรียน ผู้รับการศึกษาโดยตรง ซึ่งสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จทางด้านการจัดการศึกษา รวมไปถึงการประกันคุณภาพการศึกษานั้น องค์ประกอบสำคัญของความสำเร็จในอันดับต้น ๆ คือ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้แสดงออกกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เกิดการยอมรับและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหารด้วยความพึงพอใจ เพราะความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรย่อมทำให้งานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันท์ ประสพผล (2549 : 65-66) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 คือ พฤติกรรมด้านการควบคุมการปฏิบัติงาน ด้านการตัดสินใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรูญ เกหา (2554 : 80-81) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความรับผิดชอบ การอุทิศตนและเป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงาน และด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.816 ประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 66.50

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถในการบริหาร ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านการจูงใจไม่ส่งผลต่อวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความสำเร็จในการพัฒนาการศึกษา กว่าร้อยละ 50 เป็นผลเนื่องมาจากผู้บริหาร ผู้บริหารจึงนับว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนา

และการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีอำนาจและความรับผิดชอบสูงสุด ถ้าผู้บริหารไม่มีความเข้าใจและไม่รู้บทบาทหน้าที่ของตนก็จะเกิดความล้มเหลว จึงกล่าวได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษาอย่างยิ่ง นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องปรับตัว ปรับวิธีการบริหาร เพื่อให้เกิดความก้าวหน้ากับ ผู้ร่วมงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พนม พงษ์ไพบูลย์ (2544 อ้างถึงใน ธนศรี กามาต, 2556 : 4) พบว่า การบริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จก็ต่อเมื่อผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับคนและงานเท่า ๆ กัน ความสัมพันธ์อันดี การสนใจในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ การพัฒนาให้ก้าวหน้ามั่นคง ยั่งยืน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ผู้ร่วมงานให้ความจงรักภักดีต่อสถาบัน ผู้บริหารจะต้องสามารถนำคณะครู เป็นที่พึ่ง และเป็นแบบอย่างให้กับครูได้ด้วย ฉะนั้นในการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารที่ดีจะต้องรู้จักใช้ความสามารถในการบริหารให้เหมาะสม โดยมีความสุจริตยุติธรรม และตั้งอยู่บนรากฐานของคุณธรรมให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ และความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสามารถในการบริหาร อยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจ สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมแสดงความคิดเห็นและนำไปปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการจูงใจ อยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารกระตุ้นให้บุคลากรกล้าที่จะเผชิญและแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงพฤติกรรมให้บุคลากรรู้สึกมีความมั่นคง ปลอดภัย และได้รับสิ่งจำเป็นพื้นฐานในด้านต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษาขั้นการปรับปรุงพิจารณา อยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้นสถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

1.4 คุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาด้านบุคลิกภาพด้านความสามารถในการบริหาร ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านการจูงใจไม่ส่งผลต่อวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารพัฒนาคุณลักษณะและพฤติกรรม การ

บริหารอยู่เสมอเพื่อให้เป็นผู้นำที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ นำความรู้ความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพมาช่วยกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา และโน้มน้าว กระตุ้นเตือนให้บุคลากรปฏิบัติงานในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม โดยการเชื่อมโยงการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อเป็นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแบบเจาะลึกโดยการสัมภาษณ์บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อจะเป็นการสะท้อนภาพขององค์กรได้ชัดเจนมากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะและพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางหรือวิธีการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพตามองค์ประกอบต่างๆ ให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา รวมทั้งศึกษาวิธีการวัดประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นภายหลังจากการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพขึ้นแล้ว

2.3 ควรมีการศึกษาคุณลักษณะและพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการกำหนดคุณลักษณะและพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น